

“ဒီဗီဘီဒီဘီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့
**“ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့
 စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ”**
 ဖြစ်ပါတယ်။
 မှတ်ချက်ပေးလိုတာ
 အကြံပြုလိုတာ
 မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း
 ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့
 debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍ” (သာလွန်ဖောင်းထက်)

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရှစ်လေးလုံး လူထုလှုပ်ရှားမှု အရေးတော်ပုံကြီးကို စစ်တပ်က အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်း အာဏာသိမ်းပြီးတဲ့နောက် တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေးတစ်ခုလုံးကို ချုပ်ကိုင်လိုက်ပါတယ်။ စစ်တပ်က တိုင်းပြည်စီးပွားရေး ချုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့ ကာလအတွင်းမှာ နိုင်ငံတဝှမ်း ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်နေလင့်ကစား စစ်တပ်နဲ့ နီးစပ်တဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ခွင့်ကို ရယူ ချမ်းသာလာကြတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးတွေ အများအပြား ပေါ်ထွန်းခဲ့ပါတယ်။ အဓိကအားဖြင့်တော့ သယံဇာတတူးဖော်မှု လုပ်ငန်းတွေမှာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရင်း သူတို့တွေ ချမ်းသာလာကြတာပါ။

သမ္မတဟောင်းဦးသိန်းစိန်အစိုးရလက်ထက်နဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဦးဆောင်တဲ့ အရပ်သားအစိုးရလက်ထက်မှာ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ဖို့ အဓိကကျတဲ့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တွေနဲ့ ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးရရှိဖို့ ကြိုးစားနေပေမယ့်လည်း နိုင်ငံရဲ့ သယံဇာတ တူးဖော်မှုနဲ့ ကြီးပွားလာကြတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေက နတ်ဆိတ်နေကြဆဲပါ။ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ ပါဝင်မှုက နည်းပါးနေဆဲပါ။

ခရိုနီတွေ ပေါ်ထွန်းလာခြင်း

မြန်မာလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှာ စစ်တပ်နဲ့ နီးစပ်သူတွေ၊ အာဏာရှိသူတွေနဲ့ နီးစပ်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိသူတွေကို ခရိုနီရယ်လို့ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလာပြီး အရေအတွက်အားဖြင့် လက်ချိုးရေတွက်လို့ရနိုင်တဲ့ ခရိုနီတွေ ပေါ်ထွန်းလာပုံကလည်း စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှပါတယ်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းဦးဆောင်တဲ့ စစ်အာဏာရှင်အစိုးရ တက်လာချိန်ကစပြီး တိုင်းပြည်မှာ တံခါးပိတ် စီးပွားရေးစနစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ် စီးပွားရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှန်သမျှ ပြည်သူပိုင် သိမ်းဆည်းခဲ့တာကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ ပျောက်ကွယ်ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ မှာ စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းယူပြီးတဲ့ နောက်မှာတော့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေးနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ အားလုံးကို စစ်တပ်က ထိန်းချုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အာဏာနဲ့ စီးပွားရေး ခေါင်းနဲ့ပန်းလို့ ခွဲခြားမရတာမို့ အာဏာခိုင်မြဲဖို့ စီးပွားရေးအင်အား တည်ဆောက်ရသလို စီးပွားရေးအင်အား တည်မြဲလာတာနဲ့အမျှ အာဏာဟာလည်း ခိုင်မာမှု ရှိလာတာမို့ အာဏာရှင် စစ်အစိုးရဟာ စီးပွားရေးကြွေ ချဲ့ထွင်လာပါတယ်။

သဘာဝသယံဇာတ ပေါ်ကြွယ်ဝတဲ့နိုင်ငံမှာ ကျောက်မျက်တူးဖော်ခွင့်၊ သစ်ထုတ်လုပ်ခွင့်အပါအဝင် သယံဇာတတူးဖော်ရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ၊ ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ကားတင်သွင်းခွင့်၊ စားသုံးဆီနဲ့ စက်သုံးဆီ တင်သွင်းခွင့် စတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို စစ်အစိုးရက ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်သလို နီးစပ်တဲ့ အကျိုးတူ စီးပွားရေးသမားတွေကိုလည်း လုပ်ခွင့်ပေးခဲ့ပါတယ်။

စစ်တပ်ဟာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ စီးပွားရေး ဦးပိုင်လီမိတက်၊ မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်းဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ စီးပွားရေးတွေလုပ်

ကိုင်သလို ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ နီးစပ်တဲ့ စီးပွားရေးသမားတွေဟာလည်း စီးပွားရေး လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိပြီး ကြွယ်ဝချမ်းသာတဲ့ ခရိုနီသူဌေးကြီးတွေ ဖြစ်လာကြပါတယ်။ ဒါ့အပြင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ မူးယစ်ရာဇာတချို့ဟာလည်း အစိုးရဆီမှာ အလင်းဝင် အညံ့ခံပြီး စီးပွားရေးလုပ်ခွင့် ရယူချမ်းသာလာကြတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။

စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ ချမ်းသာလာတဲ့ ခရိုနီသူဌေးကြီးတွေ စုစုပေါင်း ၁၇ ဦးရှိပြီး သူတို့ဟာ နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အများစုကို ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်ကြတဲ့အထိ ဖြစ်လာပါတယ်။ ၂၀၁၃ မြန်မာ့ ငြိမ်းချမ်းရေးစောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့က ထုတ်ပြန်တဲ့ အစိုးရခံစာအရ ဦးတေဇ (ထူးထူးရေးဒင်း)၊ ဦးဇော်ဇော် (မက်စ်မြန်မာ)၊ ဦးထွန်းမြင့်နိုင် (အေးရှားဂေါ့)၊ ဦးကျော်ဝင်း (ရွှေသံလွင်)၊ ဦးအောင်ကိုဝင်း (ကမ္ဘောဇ)၊ ဦးဝင်းအောင် (ဒဂုံအင်တာနေရှင်နယ်)၊ ဦးပြည်အောင်နှင့် ဦးနေအောင် (အောင်ပြည့်ဖြိုးကုမ္ပဏီနှင့် IGE)၊ ဦးအောင်သက်မန်း (ဧရာရွှေဝါ)၊ မိုက်ကယ်မိုးမြင့် (မြင့်နှင့် အပေါင်းပါများအုပ်စု)၊ ဦးနေဝင်းထွန်း (ပတ္တမြားနဂါး)၊ ဦးခင်ရွှေ (ဇေကမ္ဘာ)၊ ဦးဌေးမြင့် (ယုဇန)၊ ဦးအိုက်ထွန်း (အိုလံပစ်)၊ ဦးချစ်ခိုင် (ဧဒင်)၊ ဦးတင်ဝင်း (တင်ဝင်းထွန်း)၊ ဦးအောင်မြတ် (မားသားထရိုတင်ဒင်း) တို့ ၁၇ ဦးဟာ စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ အကြီးအကျယ်ချမ်းသာလာတဲ့ ခရိုနီတွေအဖြစ် ဖော်ပြထားပါတယ်။

စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုမှ လွတ်မြောက်ခြင်း

စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ ချမ်းသာလာတဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တော်တော်များများဟာ အမေရိကန်အပါအဝင် အနောက်နိုင်ငံကြီးတွေရဲ့ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်မှုစာရင်းမှာ ပါဝင်နေတာမို့ နိုင်ငံတကာနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ဖို့ အဆင်မပြေခဲ့ကြပါဘူး။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဦးဆောင်တဲ့ အစိုးရတက်လာတဲ့ အချိန်မှာတော့ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှု ဒဏ်ခံနေရတဲ့ ခရိုနီတွေနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ၊ စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေအားလုံး အနောက်နိုင်ငံကြီးတွေရဲ့ ပိတ်ဆို့မှုကနေ လွတ်မြောက်အောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့ပါတယ်။

တချိန်က တိုင်းပြည်ရဲ့ သယံဇာတနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို တရားမဝင် ရယူချမ်းသာခဲ့ကြတဲ့ ခရိုနီနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေဟာ စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှု ကင်းလွတ်သွားချိန်မှာတော့ နိုင်ငံတကာအထိ လွှဲပြောင်းလို့ရတဲ့ တရားဝင် ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ အစိုးရသစ်လက်ထက်မှာ တချို့သော ခရိုနီကြီးများဟာ တိုင်းပြည်ကို အမှန်တကယ် အခွန်ဆောင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံကို အထောက်အကူပြုတာတွေ ရှိပေမယ့်လည်း အများစုသော ခရိုနီတွေကတော့ အခွန်တိမ်းရှောင်နေကြဆဲပါ။ ပေးဆောင်ရမယ့် အခွန်ကိုတော့ တိမ်းရှောင်နေတဲ့အတွက် တိုင်းပြည်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကဏ္ဍမှာ ပါဝင်ဖို့ကတော့ အလှမ်းဝေးနေဆဲပါ။

ငြိမ်းချမ်းရေးမှာ ခရိုနီတွေ ဘာကြောင့် မပါဝင်သေးတာလဲ

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် နာယက ဦးတင်ဦးက ခရိုနီတွေ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်ကြီးတွေ အနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုတွေကို ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်မှာ သုံးစွဲပါဝင်ကြဖို့ မေလ ၇ ရက်နေ့ ကျင်းပတဲ့ ပြည်မြို့မှာလုပ်တဲ့ ၂၁ ရာစု ပင်လုံညီလာခံ ထောက်ခံပွဲမှာ တိုက်တွန်းခဲ့ပါတယ်။

“စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေကလည်း မိမိတို့ရဲ့ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုတွေကို မိမိတို့ရဲ့ တစ်ဘဝစာလေး မကြည့်ဘဲနဲ့ မိမိတို့ ထောက်ခံအားပေးနေတဲ့ ပြည်သူလူထုတစ်ရပ်လုံးရဲ့ မျက်နှာကို ကြည့်ပြီးတော့ လာမယ့် ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံမှာ အောင်မြင်အောင်လုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းတယ်” လို့ ဦးတင်ဦးက ဆိုပါတယ်။

NLD နာယက ဦးတင်ဦး တိုက်တွန်းနေရတာကလည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေအနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို မဆိုင်သလို နေနေကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း တချို့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေဘက်ကတော့ အစိုးရအနေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ ပါဝင်လို့ရမယ့် လမ်းတွေ ဖွင့်ပေးဖို့ လိုနေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

NLD အစိုးရသစ်က ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် သိပ်မကြာခင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆ ဒသမ ၅ သန်း အသုံးပြုဖို့ ရည်ရွယ်ထားပြီး အဲဒီငွေကြေးတွေဟာလည်း နိုင်ငံတကာအစိုးရတွေနဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေက ထောက်ပံ့ထားတဲ့ ငွေကြေးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်တွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေနဲ့ ခရိုနီတွေဘက်က လှူဒါန်းထားတဲ့ ငွေကြေးက မရှိသလောက် နည်းပါးနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က သိပ်မကြာသေးခင်က ငြိမ်းချမ်းရေးရန်ပုံငွေအတွက် ပြည်သူတွေအားလုံး ပါဝင်လှူဒါန်းကြဖို့ အလှူခံခွဲပေးမယ့်လည်း စီးပွားရေးသမားတွေပါဝင်မှု အတော်ကို နည်းပါးခဲ့ပါတယ်။

ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် စီးပွားရေး ဝေါ် B4P

ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံကုန်သည်များ အသင်းချုပ် (UMFCCI) နဲ့ United Nation Global Compact Network Myanmar တို့ ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့ ရန်ကုန်မှာ စာချွန်လွှာတစ်ရပ် လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။ ဒီစာချွန်လွှာအရ ဖွံ့ဖြိုးမှုနိမ့်ကျနေတဲ့ ဒေသတွေကို ဦးစားပေးကာ ပြည်တွင်းလူမှု အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ကျေပွန်မှုဖြင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတွေ ဖန်တီးပေးရေးအပါအဝင် လုပ်ငန်းအတွင်း ကုန်စည်နဲ့ ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်အတွင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိတည်မြဲရေး ဆောင်ရွက်နိုင်တာတွေကို လေ့လာသင်ယူ ညှိနှိုင်းစုပေါင်း ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

Global Compact ဟာ ၂၀၁၂ မှာ ကုမ္ပဏီ ၁၅ ခုနဲ့ စတင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆ မှာ ကုမ္ပဏီ ၃၀၀ ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ UMFCCI မှာ ကုမ္ပဏီပေါင်း ၃၀၀၀၀ ရှိသည့်အနက် ကုမ္ပဏီ ၁၀၀၀၀ ခန့်ကို အဖွဲ့ဝင်ဖို့ ကမ်းလှမ်းမယ်လို့ သိရပါတယ်။

Global Impact နဲ့ UMFCCI တို့ရဲ့ သဘောတူညီမှု စာချွန်လွှာအရ လတ်တလော ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်တွေ အပါအဝင် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသတွေမှာ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တာဝန်သိ တာဝန်ယူတက်တဲ့ စီးပွားရေးရှင်းနီးမြှုပ်နှံမှုတွေ ဖြစ်လာဖို့ ပြည်နယ်အစိုးရတွေ၊ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရတွေနဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေအကြား ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးတာတွေ လုပ်ဆောင်လာနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့်လည်း တကယ်တမ်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်တွေ၊ ကုမ္ပဏီတွေနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် တကယ်ပဲ စီးပွားရေးကဏ္ဍကနေ ပါဝင်နေသလား၊ မပါဝင်ဖူးလား ဆိုတာကတော့ ဆက်လက်စောင့်ကြည့်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။